

УДК 808.51:81'38

Кравчук Марія

(м. Острозь, Україна)

Національний університет «Острозька академія»

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
СТИЛІСТИЧНИХ ЗАСОБІВ У ПРОМОВАХ
РОНАЛЬДА РЕЙГАНА ТА МАРТИНА ЛЮТЕРА КІНГА**

Тези присвячено аналізу стилістичного наповнення промов «Evil Empire» американського экс-президента Рональда Рейгана та «I have a dream» проповідника Мартіна Лютера Кінга. Описано теоретичні основи дослідження політичного дискурсу та подано результати аналізу стилістичних фігур та засобів, використаних у промовах ораторів.

Ключові слова: політичний дискурс, політична промова, стилістичні засоби, стилістичні фігури, риторичні прийоми.

Тезисы посвящены анализу стилистического наполнения речей «Evil Empire» американского экс-президента Рональда Рейгана и «I have a dream» проповедника Мартина Лютера Кинга. Описаны теоретические основы исследования политического дискурса и представлены результаты анализа стилистических фигур и средств, использованных в речах ораторов.

Ключевые слова: политический дискурс, политическая речь, стилистические средства, стилистические фигуры, риторические приемы.

The abstract is devoted to the analysis of the stylistic content of the speeches «Evil Empire» of the former US President Ronald Reagan and «I have a dream» of the Baptist minister Martin Luther King. This paper presents the description of the theoretical basis of the political discourse and provides the results of the analysis of stylistic devices used in speeches.

Key words: political discourse, political speech, stylistic devices, figures of speech, rhetorical devices.

Сучасне суспільство характеризується зростанням значимості політичної комунікації, що зумовлено посиленням демократизації соціального і політичного устрою держави. Упродовж останніх років певні проблеми, які знаходяться в рамках політичного дискурсу, активно обговорюються як ЗМІ, так і науковим співтовариством, проте специфіка політичної комунікації, спрямована на боротьбу за політичну владу чи її утримання, все ще залишається недостатньо вивченою для складання цілісної картини цього явища [1, с. 16]. З огляду на це кількість лінгвістичних досліджень у сфері політичної комунікації постійно зростає. Останні десятиліття ознаменовані появою цілого ряду робіт, присвячених аналізу різних аспектів політичного дискурсу (І. С. Бутова, А. П. Чудінов, В. З. Дем'янков, Т. А. ван Дейк, Р. Водак, В. О. Павлуцька, В. І. Карасик, О. Й. Шейгал).

Мета дослідження полягає в здійсненні стилістичного аналізу мовних засобів, використаних у промовах Р. Рейгана та М. Л. Кінга. Оскільки стилістичні фігури відіграють надзвичайно важливу роль у визначенні меж дискурсу, тому вже під час їх аналізу можна виявити специфіку політичної комунікації.

За основу нашого дослідження була взята промова 40-ого президента США Рональда Рейгана "The Evil Empire" [5] та промова "I Have a Dream" проповідника Мартіна Лютера Кінга [4].

Поняття «політичний дискурс» є досить багатограним. Тому науковці досліджують цей феномен комунікації у найрізноманітніших аспектах. Зокрема, існує широкий та вузький підхід до тлумачення даного явища. Ми встановили, що вузького підходу дотримується і відомий нідерландський вчений Т. А. Ван Дейк, який розглядає політичний дискурс як явище виключно публічної сфери, тобто обмежує його діяльністю політиків, створюючи професійні рамки [2, с. 174]. Проте, якщо розглядати досліджуване нами явище у широкому сенсі, то складно не погодитись з точкою зору О. Й. Шейгал, яка вважає дискурс політичним, якщо до сфери політики відноситься хоча б одна з трьох складових: суб'єкт, адресат або зміст повідомлення [3, с. 9].

Як відомо, політичний дискурс володіє чималим маніпулятивним потенціалом. Державні діячі вдаються до використання

різних засобів та прийомів з метою здійснення впливу на слухача. Саме шляхом стилістичного аналізу ми зможемо визначити ці засоби, за допомогою яких політики керують нашим мисленням, почуттями та емоціями у потрібному для себе руслі.

В результаті стилістичного аналізу промови “The Evil Empire” Р. Рейгана ми дійшли до висновку, що президент вживає чимало мовних засобів, які полегшують процес подачі та сприймання інформації слухачами. Щоб звучати переконливо, політик використовує такий маніпулятивний прийом, як звернення до авторитетів. Р. Рейган посилається на відомих особистостях (А. Лінкольна, Т. Джефферсона, В. Пенна, Дж. Вашингтона, А. де Токвіля, Т. Пейна) з метою знайти незаперечне підтвердження своїм словам.

Крім того, можемо віднайти у промові чимало метафор, завдяки яким здійснюється емоційний вплив на слухача, що у свою чергу забезпечує підтримку промови з боку аудиторії. Звісно найбільш відомою та яскравою метафорою Р. Рейгана є “*evil empire*”, яка стала політичним кліше. Саме так президент назвав СРСР, наполягаючи на аморальності радянського режиму. Політик вживає й ряд інших метафор: *pulpits aflame with righteousness* (справжні молитви), *alight the torch of freedom* (боротися за свободу, права), *guiding spirit* (Ленін).

Президент вживає у своїй промові також порівняння (*values z concern for others, justice z river, righteousness z never-failing stream*), риторичні запитання (*Is all of Judeo-Christian tradition wrong?*), епітети (*intercessory prayer, inalienable rights of men, perilous century, time-tested values, unparalleled military buildup*).

Що ж до риторичних прийомів використаних у промові “I Have a Dream” М. Л. Кінга, то одним з найяскравіших є анафора. “*I have a dream*” повторюється вісім разів протягом усієї промови, що робить мову проповідника більш виразною і, таким чином, посилює його мрію про те, що афроамериканці одного дня, матимуть рівні права, і зможуть жити в досконалій гармонії з іншими.

Іншим мовним засобом, який М. Л. Кінг вживає у своїй промові, є алюзія, використання якої допомагає поліпшити довіру слухача до мовця. Фраза “*five score years ago*” відноситься до Геттісбурзької промови президента А. Лінкольна. Ще одна алюзія

“*life, liberty, and the pursuit of happiness*” стосується Декларації незалежності Сполучених Штатів.

М. Л. Кінг вживає метафори контрасту, щоб протиставити сегрегацію расовій справедливості. Він використовує протилежні метафори: *dark and desolate valley* (сегрегації) та *sunlit path* (расової справедливості). Так само проповідник протиставляє здобуті права і свободи (*a joyous daybreak*) часу, коли панувала дискримінація та сегрегація (*the long night of their captivity*).

Проповідник використовує також порівняння, як от наприклад: “*We will not be satisfied until justice rolls down like waters and righteousness like a mighty stream*”. Крім того, оратор вживає персоніфікацію, коли каже, що “*one day the nation (America) will rise up*”. У промові використаний також яскравий оксиморон: “*an exile in his own land*”.

Таким чином, можемо зробити висновок, що образність у промовах Р. Рейгана та М. Л. Кінга досягається за рахунок використання великої кількості метафор, епітетів, алюзій, риторичних запитань, оксиморонів, порівнянь, персоніфікацій та анафор. Під час стилістичного аналізу стилістичних засобів було виявлено, що оратори оперують стилістичними фігурами та засобами задля досягнення максимальної експресивності та виразності свого висловлювання.

Література:

1. Бочарова Э. А. Политический дискурс как средство манипуляции сознанием : дис. канд. фил. наук : 10. 02. 19 / Э. А. Бочарова. – Белгород, 2013. – 154 с.
2. Ван Дейк Т. А. Язык. Познание. Коммуникация : сборник трудов / Т. А. ван Дейк ; сост. В. В. Петрова. – Пер. с англ. – Благовещенск : БГК им. И. А. Бодуэна де Куртенэ, 2000. – 301 с.
3. Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса : [моногр.] / Е. И. Шейгал. – Волгоград : Перемена, 2000. – 434 с.
4. Martin Luther King “I Have a Dream” [Електронний ресурс] // American Rhetoric. Top 100 Speeches. – 2001. – Режим доступу до ресурсу : <http://www.americanrhetoric.com/speeches/mlkihaveadream.htm>
5. Shawn J. Parry-Giles Ronald Reagan, Address to the National Association of Evangelicals (“Evil Empire Speech”) (8 March 1983) [Електронний ресурс] / Shawn J. Parry-Giles // Voices of Democracy : The U. S. Oratory Project. – Режим доступу : <http://voicesofdemocracy.umd.edu/reagan-evil-empire-speech-text/>